

ЗАПИТАННЯ №30 (СЕСІЯ 2)

Головна українська рада в серпні 1914 р. закликала українців Галичини

- A** підтримати Австро-Угорщину, «...бо ідучи війною, Росія грозить загином українському життю, яке знайшло охорону в австрійській державі...»
- B** бути нейтральними, тому що жодна з воюючих сторін «...не може викликати співчуття ні цілями, ні способами боротьби...»
- B** виступити проти Австро-Угорщини та Росії, щоб вибороти «...єдину, самостійну Україну від Карпатів аж по Кавказ...»
- Г** підтримати Росію й чесно, «...не піддаючись на провокації, виконати свій обов'язок громадян Росії до кінця...»

ВІДПОВІДЬ:

Пригадаємо, що таке Головна українська рада (ГУР). Отже, це була міжпартійна організація на чолі з К. Левицьким, до складу якої увійшли провідні політичні діячі Західної України, і утворилася вона одразу після початку Першої світової війни у серпні 1914 року. Вона виступала у ролі політичного представника галицьких українців на національному і міжнародному рівнях, привертала увагу до українського питання і займалася формуванням єдиного напрямку української політики під час війни. Також ГУР звернулася до австрійського уряду з проханням дозволити сформувати легіон Українських Січових Стрільців (українське військове

формування в австро-угорській армії, сформоване з добровольців). Окрім цього, ця організація закликала українців підтримати Австро-Угорщину. Чому? Оскільки ця держава була конституційною, то вона гарантувала українцям право на національний розвиток. Тому, на їхню думку, якби Російська імперія була цілковито розбита, то тоді б з'явилася можливість створити незалежну Україну під протекторатом Австрії. У випадку ж часткової військової поразки Росії вважалося, що до Австро-Угорщини відійдуть землі Волині та Поділля, що суттєво збільшить кількість українців, перетворить їх на один із найбільших її етносів та сприятиме реформуванню імперії у вільну федерацію рівних народів. Враховуючи усе вищесказане, робимо висновок, що правильна відповідь — А. До речі, наведена цитата взята з «Маніфесту Головної Української Ради» (від 3 серпня 1914 року). Однак дізнаємося, чому інші варіанти відповіді не підходять. Наприклад, варіант Г не підходить хоча б тому, що в цитаті мова йде про громадян Росії, а українці Галичини, як відомо, були громадянами Австрії. Щодо варіанту Б, то нейтральну позицію щодо війни та воюючих сторін зайняло Товариство українських поступовців (ТУП, таємна політична і громадська організація українців в Російській імперії, утворена у 1908 році), а не ГУР. І, нарешті, варіант В — це цитата з роботи М. Міхновського «Самостійна Україна» 1900 року виходу.

ПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ: А

ЗАПИТАННЯ №32 (СЕСІЯ 2)

Територію якого державного утворення позначено на карті жирною лінією?

- A** Української Народної Республіки (листопад 1917 р.)
- B** Української Держави П. Скоропадського (квітень 1918 р.)
- B** Української Народної Республіки (січень 1919 р.)
- Г** Української Соціалістичної Радянської Республіки (березень 1921 р.)

ВІДПОВІДЬ:

Розберемо усі варіанти відповіді. Щодо А, то створення Української Народної Республіки (УНР) було проголошене у III Універсалі Центральної Ради. Там описувалося, що УНР не буде відділятися від Росії, а буде у складі федерації вільних народів, а також утверджувалися такі демократичні принципи як свобода слова, друку, віросповідання, зборів, союзів, страйків тощо. Окрім цього, у цьому документі були чітко встановлені межі УНР. До її складу належали території дев'ять губерній: Київська, Подільська, Волинська, Чернігівська, Полтавська, Харківська, Катеринославська,

Херсонська і Таврійська (але без Криму). Власне, відображення цього ми й бачимо на карті. Щодо інших територій, наприклад, Курщини, Холмщини, Воронежчини, то їх доля мала вирішитися у майбутньому (саме тому вони не позначені на карті у складі УНР). Отже, робимо висновок, що правильна відповідь — А. Однак дізнаємося, чому інші варіанти не підходять. Щодо Б, то до складу Української Держави П. Скоропадського входив Крим, а також територія Південної Білорусії до р. Прип'ять, Брест-

Литовськ, Холм і деякі повіти Курщини. Ці землі на карті винесені за жирну лінію, тому цей варіант є неправильним. Варіант В не є правильним, тому що коли у лютому 1918 року УНР підписала Брест-Литовський мирний договір (мирна угода між УНР з одного боку та Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною з іншого, підписана наприкінці Першої світової війни), то, згідно з ним, до неї переходила територія Холмщини і Підляшшя. У нашому варіанті мова йде про пізніший період — про січень 1919 року, тобто на той момент ці території вже мали бути позначеними як ті, що належали Україні. І, нарешті, варіант Г у березні 1921 року до складу УСРР вже не входила територія Західної Волині, яка на той момент була передана Польщі, згідно з Ризьким мирним договором (18 березня 1921 р.). Також, відповідно до угоди 25 лютого 1919 року між УСРР та РСРФС, Стародубщина відходила до Росії. А на карті — ці території позначені як такі, що входять до складу України.

ПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ: А

ЗАПИТАННЯ №30 (СЕСІЯ 1)

Що стало наслідком подій, перебіг яких відображено на карті?

- A** капітуляція Австро-Угорщини та проголошення ЗУНР
- B** вступ у світову війну Німеччини на боці Австро-Угорщини
- B** демократична революція та повалення самодержавства в Росії
- Г** створення Галицько-Буковинського генерал-губернаторства

ВІДПОВІДЬ:

Роздивимося карту: на ній ми бачимо лінію фронту на кінець 1914 року, тобто на кінець першого року Першої світової війни (1914—1918 рр.). Бачачи це, одразу можемо відкинути варіант А. Річ у тім, що капітуляція Австро-Угорщини та проголошення ЗУНР відбулося у жовтні-листопаді 1918 року, тобто майже в кінці війни. До того ж основні події, а це збройне повстання, яке передувало проголошенню ЗУНР, відбулося у Львові (у вересні 1918 року тут був створений Український Генеральний Військовий Комісаріат, який розпочав роботу з підготовки повстання, і вже у жовтні, змушені здобути владу збройним шляхом, українці зайняли усі урядові установи Льво-

ва). А на карті стрілки виходять зі Львова, а також з інших міст, які не мають до описаних подій жодного відношення. Щодо варіанту Б, то він також неправильний. Оскільки лінія фронту не збігається з кордонами Росії та Німеччини, то можемо зробити висновок, що війна між двома країнами вже велася: наприклад, як бачимо, Німеччина вже заволоділа територіями Західної Польщі, а Росія — прикордонними землями східної Пруссії. До того ж якщо б на карті були відображені бойові дії між Росією та Німеччиною, то стрілки з Росії були б направлені проти Німеччини (і навпаки), а не тільки проти Австро-Угорщини. Якщо говорити про демократичну революцію та повалення самодержавства в Росії (варіант В), то ці події розгорнулися під час Лютневої революції 1917 року у тодішній столиці Петрограді, який навіть не позначений на карті (революція почалася з жіночої демонстрації і страйку петроградських робітників, до яких приєдналися солдати). Саме тому правильна відповідь — Г. Створення Галицько-Буковинського генерал-губернаторства стало наслідком Галицької битви, однієї з найбільших битв Першої світової війни, яка тривала з 10 серпня до 13 вересня 1914 року. Внаслідок цієї битви Росія захопила майже всю Галичину, частину Буковини (власне, просування російських військ на Західну Україну і відображені на карті). Російські війська дійшли до лінії Карпат, хоча планували прорватися до Будапешта. До речі, зайнявши ці території, Російська імперія порушила усі міжнародні угоди щодо правил ведення війни: адже згідно з ними, держава-окупант не мала права встановлювати свою адміністративну систему, громадянство до підписання мирного договору. Росія ж вчинила навпаки, створивши вказане генерал-губернаторство. До того ж там розпочалися політичні репресії. Це була настільки нечувана поведінка, що все це навіть у Російській Державній Думі назвали всеєвропейським скандалом.

ПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ: Г

ЗАПИТАННЯ №26 (1 СЕСІЯ)

Що мало визначальний вплив на процес створення українських політичних партій в Галичині наприкінці XIX ст.?

- A** політизація українського руху в Наддніпрянщині
- B** поширення європейських політичних ідей і доктрин
- B** масова еміграція українців до Північної Америки
- Г** організаторська діяльність греко-католицької церкви

ВІДПОВІДЬ:

Розберемо усі відповіді. Варіант А не підходить, тому що Галичина в той час належала Австро-Угорській імперії, яка з 1867 року функціонувала як дуалістична конституційна монархія. Завдяки такій формі правління у ній була можливість розгорнути політичну діяльність, на відміну від Російської імперії, де конституції не було. Відповідно — жодних передумов для створення українських політичних партій тут довгий час не було, а з'явилися вони на десять років пізніше, ніж в Австрії, — у 1900 р. (тоді і виникає перша в імперії Революційна українська партія). Тому політрук у Росії не міг впливати на Австро-Угорщину. Варіант В не підходить, оскільки еміграція була спричинена

на не політичними, а економічними чинниками — аграрним перенаселенням імперії. Тому процеси створення партій та еміграції — не пов'язані. Щодо варіанту Г, то греко-католицька церква зосереджувала свою діяльність у двох напрямках (окрім релігійного): просвітницькому (створювалися хори, хати-читальні тощо) і економічному (розвиток кооперативного руху). Тобто її діяльність мала небагато спільного з політикою. Лишається варіант Б. Оскільки Галичина належала європейській і конституційній державі, туди набагато швидше доходили європейські ідеї, ніж у Росію (наприклад, марксизм, лібералізм, демократизм, націоналізм). Під їхнім впливом, поряд з політичними рухами інших народів Австрії, утворюється й український.

ПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ: Б

ЧИТАЙ В СЛЕДУЮЩЕМ ВІПУСКЕ СПЕЦПРОЕКТА:
9 апреля мы продолжим решать задания по математике и разбирать самые сложные вопросы по украинскому языку